

Utbildningsinspektion i Bergeforsens skola grundskola F-6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Bergeforsens skola

Skolverket sände den 4 september 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Bergeforsens skola har bestått av Undervisningsråden Anders Nylander och Stefan Persson. Besök i Bergeforsens skola inleddes den 7 februari 2005 och avslutades den 9 februari 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Bergeforsens skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Bergeforsens skola genomfördes intervjuer med elever, föräldrar, personal samt rektorn. Lektioner i förskoleklass, årskurs 2, och 6 besöktes. Under besöket fördes också samtal med elevvårdspersonal.

Beskrivning av Bergeforsens skola

Bergeforsens skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	56
Förskoleklass	19
Grundskola	192

Bergeforsens skola tillhör det Mellersta skolområdet. Förutom Bergeforsens skola finns ytterligare tre grundskolor, särskola och förskola inom skolområdet.

Utbildningen vid Bergeforsens skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och skolbarnsomsorg. Vid skolan finns en egen klass där asylsökande elever går. Det finns även en klass särskoleelever som är lokalintegrerade men organisatoriskt hör till särskolans rektorsområde. Skolan består av totalt 211 elever. Skolans äldre lokaler är uppförda under 1930-talet och de nyare lokalerna under 1950-talet. Hela skolan renoverades 1994. Flertalet elever bor inom närliggande bostadsområde men det finns även elever som åker skolbuss till skolan.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Individuella mål tas upp vid utvecklingssamtal. Föräldrarnas uppfattning är att skolan lyckas bra med att ge eleverna kunskaper så att de når målen. Generella kunskapsmål för undervisningen är ej kända av elever och föräldrar. Enligt skolans arbetsmiljörond bedömer de flesta elever att de får lära sig viktiga saker.

Skolområdet har utarbetat skolövergripande "föresatser". Två av dessa är att nationella prov skall arkiveras gemensamt och att alla som arbetar i skolområdet skall arbeta för att nå en högre måluppfyllelse i matematik.

Resultat av diagnostiska prov i svenska från förskoleklassen till årskurs 6 varierar mellan ett staninevärde på 4,9 till 7,9 på en 9-gradig skala.

Resultatet av läsutvecklingstest visar att 10-25 procent av eleverna behöver stöd i någon form i sin fortsatta läsutveckling.

Resultatet av nationella prov för årskurs 5 visar att alla elever uppnått målen i matematik. I svenska når 87,5 procent av eleverna målen och i engelska når 97 procent målen.

Skolan har tillsammans med Lärarhögskolan i Stockholm genomfört så kallade PRIM-test i matematik på eleverna i årskurs 3 under vårterminen 2004. De elever som uppnår minimigränsen på respektive delområde bedöms inte ha några större svårigheter att uppnå målen för skolår 5 respektive 9 för de delområden som testas i proven. Resultatet visar att det finns tydliga utvecklingsområden för elevernas matematikförståelse. Sämst resultat fick skolan inom området "vilket tal fattas" och bäst resultat inom området "mönster".

I Bergeforsens skola upplever eleverna i stort sett att skolan är trygg och att de vuxna bryr sig om vad som händer. Enligt skolans arbetsmiljörond för 2003/04 trivs eleverna i klassen och på skolan. De flesta föräldrarna bedömer att deras barn är trygga. En stor del av föräldrarna anser att samarbetet mellan skolan och föräldrarna är bra.

Kränkningar av allvarigare art, som mobbning förekommer sällan vid skolan men enstaka bråk och retsamheter inträffar. Eleverna säger att de flesta barn har någon att vara med och att andra elever bryr sig om i de fall de ser att någon är ensam. Flertalet elever anser att alla är snälla mot varandra och att de vuxna gör tillräckligt för att förhindra mobbning.

Umgänget mellan elever som går i asylklass och elever i ordinarie klasser fungerar bra. Enstaka incidenter har förekommit men dessa har berott på missförstånd. Vid intervjuer uppges att inga rasistiska tendenser finns på skolan.

Relationen mellan elever och personal fungerar överlag bra. Föräldrarna anser att lärarnas bemötande av barnen är bra. Eleverna uppger att flickor och pojkar i stort sett behandlas jämlikt men att ibland kan pojkar få "strängare tillsägelser" ifall de inte uppför sig bra.

Eleverna uppger att skolan har gemensamma ordningsregler. Dessa finns nedskrivna bland annat i det informationshäfte skolan ger ut varje läsår. Eleverna

har haft möjlighet att vara med och påverka reglerna via elevrådet. Eleverna bedömer att de flesta i stort sett följer ordningsreglerna.

Eleverna tar ansvar för sin utbildning och för skolmiljön. De sköter sitt skolarbete och sina hemuppgifter på ett bra sätt. Vid inspektionstillfället kunde inspektörerna inte upptäcka några tecken på förstörelse vid skolan.

Asylklass

Även elever som går i asylklasserna vid Sörbergeskolan och Bergeforsens skola accepteras av övriga elever. Dock uppges att elever i asylklassen och övriga elever inte har så många tillfällen till att umgås med varandra

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultaten inom området kunskaper, utveckling och lärande är goda för Bergeforsens skola.

Skolan bör förbättra kännedomen om kunskapsmålen för skolan hos elever och föräldrar.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

I Bergeforsens skolas lokala arbetsplanen finns värdegrunden, medmänsklighet och miljöansvar samt inflytande och delaktighet som prioriterade områden. För båda områdena beskrivs vad som är "viktigt detta läsår". Skolans ledstjärnor är trivsel, trygghet och kunskap.

Det formella elevinflytandet på skolan via elevrådet fungerar bra. Alla klasser har representanter i elevrådet. Frågor till elevrådet för- och efterarbetas på klassråden.

Elevernas inflytande i skolarbetet sker i varierad grad mellan olika åldrar och mellan åldershomogena och åldersblandade klasser. I de lägre årskurserna får eleverna påverka turordning när olika saker ska göras då de arbetar med arbets-schemat. De äldre eleverna i den åldershomogena gruppen får exempelvis välja vilka världsdelar de ska arbeta med. Eleverna i de åldersblandade klasserna har en egen planeringsbok där de skriver ned vad de ska arbeta med under veckan. Eleverna anser att det är viktigt att få möjlighet att vara med och bestämma men uppges att deras inflytande på undervisningen är relativt begränsat. Äldre elever upplever att de har mindre inflytande på undervisningen nu än vad de hade i lägre årskurser. Även lärarna anser att eleverna får vara med och bestämma utformningen av undervisningen i relativt liten grad.

Elevrådsmöten sker en gång per månad och klassråd hålls varje vecka. Varje klass har elevrepresentanter i elevrådet. Eleverna anser att det formella elevinflytandet fungerar bra. Eleverna har en representant per årskurs i kommunens ungdomsråd.

Det formella föräldrainflytandet sker i skolrådet. Varje skola har representanter i skolrådet. Föräldrasamverkan sker även under föräldramöten och utvecklings-samtal.

Gemensamma ordningsregler finns beskrivna i skolans informationshäfte. Av dessa framgår bland annat att en elev kan bli avstängd från matsalen under viss tid om eleven missköter sig. Enligt skolans rektor har detta aldrig inträffat men

om det skulle ske innebär det att eleven anvisas en annan plats för att äta sin skollunch.

På skolan finns utarbetat ett handlingsprogram mot kränkande behandling. Den beskriver hur man definierar kränkande behandling och mobbning. Förebyggande arbete på skol- och klassnivå beskrivs. Åtgärdande arbete beskrivs under rubriken; "Kränkande behandling - vad gör vi?". Det upptäckande arbetet beskrivs delvis i det förebyggande arbetet. Hur skolan agerar ifall vuxna kränker barn beskrivs inte. Kännedomen om skolans handlingsprogram mot kränkande behandling är ytterst begränsad hos de flesta elever och föräldrar. Bland personalen råder oklarheter ifall handlingsprogrammet gäller eller om det ännu är på remiss bland skolans intressenter. Handlingsprogrammet reviderades i ljuset av Skolverkets allmänna råd i ämnet. Skolans rektor säger att handlingsprogrammet har varit ute på remiss bland personalen ett antal veckor och därmed kan den betraktas som gällande.

Kamratstödare finns utsedda i alla klasser. Arbetet leds främst genom att ansvarig personal träffar kamratstödjargruppen. Syftet med arbetet är att de vuxna ska få en bättre bild av hur stämningen är på skolan, bland annat genom att kamratstödjarna förmedlar signaler om dold mobbning eller kränkande behandling. Enligt utvärderingen för 2003/04 tycker 85 procent av eleverna att det är viktigt med kamratstödare och 39 procent av eleverna har fått hjälp av kamratstödare vid behov.

Vuxna finns ute under alla raster. Dock upplever intervjuade elever, föräldrar och personal att antalet vuxna som är ute under raster är för få, eftersom skolgården är stor och eleverna finns på båda sidor om skolbyggnaden.

För att utveckla elevernas förståelse och medkänsla för varandra används avslappning/massage i de åldershomogena klasserna i årskurs 2 och 5.

Tjej- respektive killsnack genomförs i en del klasser. Det är upp till varje arbetslag eller lärare att besluta om det ska genomföras. Fadderverksamhet förekommer mellan lägre och högre årskurser på skolan.

Skolsköterska finns på skolan under tisdagar. Skolläkare finns på skolan cirka tre gånger per termin. Inom kommunen finns tillgång till skolpsykolog. Tillgång till kurator finns inte inom kommunen. Regelbundna kontroller av elevernas vikt, syn och hörsel genomförs av skolhälsovården.

Skolans hälsoarbete bedrivs främst inom ämnet idrott och hälsa. Teoretiska delar av hälsoundervisningen återfinns främst under naturorienterande ämnen, till exempel i sex- och samlevnadsundervisningen. Elever och föräldrar anger att möjligheter till friluftsliv och idrottsliv är goda vid skolan. Det beror bland annat på skolans närhet till Bergeforsen idrottsplats med skridskobana och skidspår.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan har en god kvalitet avseende arbetet med delaktighet och arbetsmiljö.

Skolan bör tydliggöra och förbättra elevinflytandet i undervisningen.

Skolan bör förbättra kännedomen om skolans handlingsprogram mot kränkande behandling. Skolan bör även ha en beredskap för hur man hanterar fall där vuxna kränker elever.

Tillgången till elevvård bör förbättras.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Skolans pedagogiska personal är i huvudsak organiserade i fyra arbetslag, ett arbetslag för åldershomogena klasser i åk F-3, ett arbetslag i för årskurs 4-6. De åldersblandade så kallade "Delta-klasserna" är organiserade i ett arbetslag. Arbetet i Delta-klassen för årskurs 1-3 bedrivs efter ett montessori-inspirerat arbetssätt. Under inspektionen framkommer att indelningen med åldershomogena respektive åldersblandade klasser har skapat motsättningar både inom skolan och bland föräldrar. Skolans rektor och personal är överens om att ett enhetligt arbetssätt på sikt måste införas på skolan.

Elever och föräldrar upplever att det finns "två skolor i en" och att eleverna inte får en likvärdig undervisning. Exempel på det är genomförandet av undervisningen i naturorienterade ämnen och hem- och konsumentkunskap. I de åldershomogena klasserna får eleverna göra de praktiska delarna av ämnet hem- och konsumentkunskap i hemmet. Mer än hälften av undervisningstiden i ämnet genomförs i hemmet. Eleverna får en blankett från skolan där föräldern intygar att eleven genomfört uppgiften, till exempel att tillaga en maträtt. Föräldern får betala för ingredienserna som behövs till arbetsuppgifterna. Eleverna i den åldersblandade klassen har det senaste läsåret genomfört motsvarande arbetsuppgifter på skolan.

Vid intervjuer framkommer att genomförandet av undervisningen i naturorienterade ämnen varierar kraftigt mellan olika lärare. Det vill säga den tid eleverna får undervisning i dessa ämnen följer inte den timplan som upprättats för skolområdet. För lite tid läggs på naturorienterade ämnen till förmån för exempelvis samhällsorienterade ämnen.

Praktisk arbetslivsorientering, PRAO genomförs under en dag per läsår i årskurserna 4-6 för den åldersblandade klassen. Intervjuade elever i åldershomogena klasser uppger att de inte haft någon PRAO alls.

Undervisningstiden fördelas genom att det finns en gemensam timplan för skolområdets F-6 skolor och Sörbergeskolans årskurser 7-9. Den inskickade timplanen visar inte på ett tydligt sätt hur skolområdet kontrollerar undervisningstiden i förhållande till den nationella timplanen. Vid inspektionstillfället stämde ej fördelning av timmar i ämnena överens med den nationella timplanen. Justeringar har gjorts efter inspektörernas besök i skolan.

För att identifiera elever i behov av stöd genomförs en överlämnandekonferens under våren mellan förskola och skola. Tre gånger per läsår görs en genomgång av eleverna, en så kallad "avcheckning". Personalen anmäler enskilda elevärenden till skolans elevvårdssteam. Elevvårdsteamet träffas en gång i månaden. Ärenden vid elevvårdsteamet dokumenteras. Enligt skolans rutiner skall åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av stöd. Arbetslaget har ansvaret för att åtgärdsprogram upprättas. Elevvårdsteamet beslutar om skolan skall kalla till elevvårdskonferens. Vid elevvårdskonferenser deltar berörda lärare, rektorn, skolsköterskan och oftast föräldrar. Protokoll förs vid elevvårdskonferenser.

Elevärenden kan även lyftas till det skolområdesövergripande elevhälsoteamet och till teamet som finns under "VITS". Förkortningen betyder "Vardagsnära Insatser för Tydlig Samverkan". Det sistnämnda är ett samarbete mellan Skolförvaltningen, Barn- och ungdomspsykologiska kliniken, Habiliteringen, Specialpedagogiska institutet och Socialtjänsten.

För de ålderhomogena klasserna finns en speciallärare i varje arbetslag. Elever i behov av stöd får gå till speciallärarnas rum där stödet ges. Ordinarie lärare anpassar arbetsuppgifter så att de passar elever i behov av stöd men inget specialpedagogiskt stöd ges inom ordinarie klass eller grupp. Lärarnas förklaring till det är att elevernas svårigheter är av den art att stödet ges bäst i enskild undervisning.

I de åldersblandade Delta-klassernas arbetslag finns ingen personal med formell specialpedagogisk kompetens. Allt stöd ges av ordinarie lärare som har goda kunskaper i att utforma och genomföra åtgärdsprogram. Vid personalintervjuer framkommer dock att det kan vara svårt att ge elever stöd i tillräckligt omfattning trots att Delta-klasserna har en något högre bemanning. Enligt arbetsmiljörondens enkät skattar eleverna att de får hjälp i stor utsträckning när de inte förstår.

I alla ämnen finns lokalt bearbetade kunskapsmål. De lokala kunskapsmålen skiljer sig åt mellan åldershomogena klasser och åldersblandade klasser. Synen på kunskap och lärande speglar den syn som uttrycks i läroplanerna.

Vid inspektionen framkommer att det finns elever som har huvuddelen av sin undervisning utanför ordinarie klass ram. Enligt kommunens delegationsordning har rektorn delegation på att fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Formellt beslut har ej fattats i detta ärende.

Som dokumentation av elevernas kunskapsutveckling genomförs nationella diagnoser i svenska och matematik i årskurs 2, diagnostiskt läs och skrivtest (DLS) i årskurs 2-6 och så kallat PRIM-test i matematik i årskurs 3. Nationella prov genomförs i årskurs 5 och vid behov utreds enskilda elevers behov. Portfolio används i en del av klasserna som system för att dokumentera elevernas lärande.

Inspektörernas intryck är att undervisningen i de flesta klasser bedrivs med ett individualiserat arbetssätt. Bland annat arbetar eleverna med arbetsscheman.

Föräldramöte hålls minst en gång per termin. Utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår skolan. Föräldrar och elever uppger sig vara nöjda med hur utvecklingssamtal och föräldramöten genomförs.

Elever och föräldrar är i stort sett nöjda med den pedagogiska verksamhet som erbjuds. De upplever att det råder god ordning på skolan och att elever lär sig mycket.

Förskoleklassens verksamhet bedrivs i en åldershomogen grupp med 19 barn. Övergripande målsättningar är att skapa trygghet hos barnen och en grundläggande språklig och matematisk medvetenhet. Organisatoriskt finns förskoleklassens arbetslag tillsammans med arbetslag för den åldershomogena verksamheten i årskurs 1-3. "Personligt program" finns för alla barn i förskoleklass. Dessa beskriver vad barnet klarar och vad de behöver utveckla. Dessa program

är ej tillgängliga för barnen utan används som ett dokument för samtal med föräldrar. Föräldrarna uppger sig i stort sett vara nöjda med verksamheten. De anser att det råder god ordning och att det finns en bra stämning i förskoleklassen.

Asylklass

I de så kallade asylklasserna vid Bergeforsens skola och Sörbergeskolan går elever som inte har tillräckliga språkkunskaper för att tillägna sig undervisningen i alla ämnen. Integrering till ordinarie klass och skola sker successivt vartefter eleven klarar av att delta i undervisningen.

Enligt utvärderingen för 2003/04 har den lilla gruppen medfört att eleverna har blivit trygga men etniska motsättningar mellan eleverna har inverkat menligt på studieresultaten.

Vid inspektionen framkommer att det i gruppen finns både elever som söker asyl och elever som är beviljade uppehållstillstånd. Även elever som är beviljade uppehållstillstånd har huvuddelen av sin undervisning i asylklass. Dessa elever har i praktiken en anpassad studiegång.

Sammanfattningsvis bedömer skolverket att skolan har en godtagbar kvalitet avseende sitt pedagogiska arbete.

Särskilt stöd ges i huvudsak utanför ordinarie klass. Skolan bör analysera orsakerna till detta förfarande. Tillgången till specialpedagogiskt stöd bör förbättras för elever i de åldersblandade grupperna.

Skolan bör se över hur undervisningen genomförs i ämnena hem- och konsumentkunskap och naturorienterande ämnen.

Skolområdet bör säkerställa att eleverna får undervisningstid i enlighet med den nationella timplanen.

Något formellt beslut om att placera en elev i särskild undervisningsgrupp har ej fattats trots att det finns en elev som har huvuddelen av sin undervisning utanför ordinarie klass.

Skolverket vill göra kommunen uppmärksam på att för de elever som är beviljade uppehållstillstånd skall skolans författningar skall tillämpas fullt ut.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Bergeforsens skola tillhör det mellersta skolområdet. Förutom Bergeforsens skola finns ytterligare fem skolenheter som innehåller grundskola, förskola, sarskola, skolbarnsomsorg, förskoleklasser och asylklasser. Skolområdet leds av en områdesrektor som är chef för övriga rektorer.

Rektorn för Bergeforsens skola har för närvarande 33 medarbetare. Där ingår även bespisningspersonal, verksamhetsvaktmästare och skolsköterska. Rektorn har arbetat cirka ett år på skolan och går för närvarande den statliga rektorsutbildningen.

Vid intervjuer framkommer att rektorns förtrogenhet med verksamheten för skolbarnsomsorgen inte är lika stor som för den övriga verksamheten. Persona-

len upplever att de får sköta sig själva i för stor utsträckning och att de hamnar lite i skymundan av skolans övriga verksamhet.

Vid intervjuer framkommer att personalen har ett stort behov av att gemensamt diskutera sig fram till skolgemensamma förhållningssätt. Det gäller exempelvis hur skolans arbete mot kränkande behandling ska bedrivas och hur skolan ska arbeta så att den uppfattas ge en likvärdig utbildning till alla elever.

Arbetslagen på skolan träffas varje vecka. För möten i arbetslaget finns ingen formell ledare. Ungefär var tredje vecka hålls personalmöten som leds av rektorn.

Personalen uppger att den lokala arbetsplanen inte har någon större ”styrförmåga” på verksamheten. Det vill säga den används inte som underlag för planering av undervisningen. Den lokala arbetsplanen håller för närvarande på att omarbetas.

Kvalitetsredovisningen innehåller; Kvalitetsarbete – Personal – Materiella resurser – Kunskaper och utbildningsresultat – Normer och värden – Elevernas ansvar och inflytande – Betyg och bedömning. Som grund för kvalitetsredovisning finns den sammanfattande utvärdering som skolan genomför vid läsårets slut och de enkäter som genomförs via skolans arbetsmiljöromd. Kunskapen om innehållet i kvalitetsredovisningen hos intervjuade elever och föräldrar är mycket låg.

Klagomål framförs vanligen till berörd lärare. Därefter går man vidare med synpunkter rektorn. Nästa steg är att kontakta skolområdeschefen eller förvaltningschef.

Asylklass

Rektorn på skolan är även rektor för Sörbergeskolans verksamhet när det gäller asylsökande elever. I praktiken får Sörbergeskolans rektor hantera en del praktiska ärenden för asylklassen. Elever som beviljas asyl skrivs in i grundskolan men kan till en början ha sin undervisning i asylklassen för att successivt skolas in i ordinarie klass.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan håller godtagbar kvalitet när det gäller styrning och ledning.

Rektorns förtrogenhet med delar av verksamheten bör förbättras.

Kunskapen om skolans kvalitetsredovisning och arbetsplan bör förbättras hos elever och föräldrar. Även personalens delaktighet i utarbetandet av kvalitetsredovisningen bör förbättras.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Tiden för elevens val används till utökning av idrott och hälsa och slöjd. Eleverna kan inte göra några val i ämnet. Det innebär att elevens val som ämne ej erbjuds på skolan.

I Bergeforsens skola erbjuds tyska, franska, spanska och förstärkt undervisning i svenska/engelska som språkval från och med årskurs 6. Under höstterminen får eleverna prova på att ha alla språk. Därefter sker val av språk.

Modersmålsundervisning erbjuds elever som har rätt att få modersmålsundervisning. För närvarande ges modersmålsundervisning i spanska. Informationen om rätten till handledning på annat modersmål är relativt begränsad. Vid inspektionstillfället har ingen elev på skolan svenska som andraspråk.

Avgifter tas ut av skolan för liftkort vid friluftsdagar med 50 kronor. Elever som väljer att åka slalom under friluftsdagar måste även ta med egen lunch. Det är vanligt att föräldrarna i klasserna själva beslutar om att lägga avgifter till en klasskassa för att eleverna ska kunna åka på skolresa. Skolresorna sker oftast helt eller delvis under skoltid.

En del av skolans elever åker skolskjuts. Vid inspektionstillfället finns inga elever inom upptagningsområdet som fullgör skolplikten på annat sätt.

Information till hemmen om skolans vardagsarbete ges vanligen via brev eller kontaktbok. I viss mån kan information även fås via skolans hemsida. Föräldrarna framför att informationen på hemsidan upplevs som bristfällig. Exempelvis framförs att handlingsprogram mot kränkande behandling, arbetsplan och kvalitetsredovisning borde nås via hemsidan.

Vanligen informeras inte föräldrar till 6-åringar om att erbjudandet att börja förskoleklass är ett frivilligt val. Alternativet att välja skolbarnsomsorg eller möjlighet att börja i årskurs 1 ges ej via valblanketten eller på annat sätt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan har en godtagbar kvalitet på tillgången till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning.

Skolan bör förbättra informationen om rätten till handledning på modersmål och rätten att välja andra alternativ än förskoleklass för 6-åringar.

Skolan följer ej författningarna genom att ämnet elevens val inte erbjuds för eleverna.

6. Resurser

I Bergeforsens skola var lärartätheten under läsåret 2003/04 6,78 lärare per 100 elever. Jämförande statistik för Timrå kommun som helhet var 7,0 lärare per 100 elever och för riket som helhet 8,4 lärare per 100 elever år 2003. Av lärarna har 97 procent pedagogisk utbildning.

Kompetensutveckling anordnas oftast gemensamt för all personal eller i omgångar för enskilda personer. Kompetens saknas främst inom IT-området. Skolan satsar även på kompetensutveckling kring åtgärdsprogram. Enligt rektorn finns goda möjligheter att hitta tid för kompetensutveckling, dock kan ekonomin begränsa möjligheterna. Kompetensutveckling som prioriterats det senaste läsåret har varit inom matematik. Personalen framför önskemål om att bättre tillgodose egen vald kompetensutveckling.

Läromedel och annan undervisningsmateriel är i stort sett i gott skick och finns i tillräcklig omfattning. Dock förekommer att kartböcker och bredvidläsningsböcker inom samhällsorienterande ämnen samt väggkartor är inaktuella. Skolans riktlinjer är att varje klass skall ha två datorer. Ingen gemensam datasal finns på skolan men eleverna kan låna dator av andra klasser. Datorerna används relativt sällan av eleverna i undervisningen eftersom de är få och av be-

gränsad kapacitet. Lärarna anser att de har tillgång till aktuella läromedel och teknisk utrustning till 3,8 respektive 3,7 på en 6-gradig skala.

För närvarande finns ingen elev med rörelsehinder på skolan. Alla skolans lokaler kan nås av rullstolsburna personer. En gemensam matsal för alla elever finns på skolan.

Fördelning av resurser diskuteras mellan rektorn och personalen. Då tas hänsyn till elevernas behov, exempelvis elever som riskerar att inte nå målen eller har behov av annat stöd. Omfördelning av resurser kan ske under året ifall akuta behov uppstår. Även prioriterade områden i enlighet med kvalitetsredovisningen och investeringsbehov styr resursfördelningen. Personalen informeras om budgeten under personalmöten och synpunkter kan lämnas. Vid ett senare möte med fackliga representanter fastställs budgeten.

Skolan har relativt begränsade resurser, både personella och materiella. Antal elever i varje klass varierar mellan 19 och 27 elever. Enligt rektorn avsätts 700 kronor per elev och läsår till att köpa in läromedel och förbrukningsmaterial.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Bergeforsens skola ges godtagbara resurser för att skolan skall nå målen. Läromedel, speciellt inom samhällsorienterande ämnen, exempelvis kartböcker och väggkartor bör ses över.

Genomförandet av personalens kompetensutveckling bör utvecklas.

Tillgången och användandet av datorer i undervisningen bör förbättras.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Bergeforsens skola övergripande är av godtagbar kvalitet. Trygghet och trivsel bland elever och personal är god. Personalen visar stort intresse och engagemang för sitt arbete med eleverna. Skolan uppnår goda resultat när det gäller normer och värden och kunskaper, trots att resurserna är relativt begränsade. Elever och föräldrar är överlag nöjda med den verksamhet som erbjuds.

Det finns dock behov av insatser inom följande områden:

- skolan bör förbättra kännedomen hos elever och föräldrar om kunskapsmålen för skolan,
- skolan bör tydliggöra och förbättra elevinflytandet i undervisningen,
- skolan bör förbättra kännedomen och arbetet med skolans handlingsprogram mot kränkande behandling om mobbning,
- tillgången till elevvård bör ses över,
- stödinsatser till elever i behov av stöd bör i större utsträckning ges inom ordinarie klass eller gruppens ram,
- tillgången till specialpedagogiskt stöd bör förbättras för elever i de åldersblandade grupperna,
- skolan bör se över hur undervisningen genomförs i ämnena hem- och konsumentkunskap och naturorienterande ämnen,

- rektorns förtrogenhet med delar av verksamheten bör förbättras,
- skolan bör förbättra arbetet med och kännedomen om kvalitetsredovisningen och den lokala arbetsplanen,
- skolområdet bör säkerställa att eleverna får undervisningstid i enlighet med den nationella timplanen,
- skolan bör förbättra informationen om rätten till studiehandledning på annat modersmål,
- skolan bör förbättra informationen om rätten att välja andra alternativ än förskolklass för 6-åringar,
- läromedel, speciellt inom samhällsorienterade ämnen exempelvis vägghäfter bör förbättras,
- genomförandet av personalens kompetensutveckling bör utvecklas samt
- tillgången och användandet av datorer i undervisningen bör förbättras.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Beslut om att placera elever i särskild undervisningsgrupp har ej fattats trots att det finns elever som har huvuddelen av sin undervisning utanför ordinarie klass. (grundskoleförordningen 5 kap. 5§ och 8 kap. 1§).
- Skolan följer ej författningarna genom att ämnet elevers val inte erbjuds för eleverna. (grundskoleförordningen 2 kap. 2§ och skollagen bilaga 3).

Datum	Ort
2005-08-24	Umeå

Anders Nylander
Stefan Persson